

Zorg en Welzijn

Zorg en Welzijn

Techniek

Techniek

Economie

Economie

Landbouw

Landbouw

Vmbo: versterken door samenwerken

OCenW

Vmbo: versterken door samenwerken

Inhoudsopgave

	1	Inleiding	5
		1.1 Keuzes maken	5
		1.2 Samenhang leerwegen, zorgstructuur en infrastructuur	5
		1.3 Herziening van het aanbod gericht op versterking infrastructurele basis	5
		1.4 Herziening van het aanbod en regionale samenwerking	6
	2	Voorbeelden versterking infrastructuur	9
		2.1 Fictieve voorbeelden	9
		2.2 Praktijkvoorbeelden	14
	3	Veel gestelde vragen	23
	4	Tot besluit	
Bijlagen			
	1	Overzicht van de in de voorliggende brochure aangehaald regelingen met een korte toelichting	29
	2	Korte beschrijving van de structuur van het vmbo	33
	3	Overzicht van adressen van de provincies en besturenorganisaties	34

1 Inleiding

De provincies spelen een informerende, adviserende en stimulerende rol bij de versterking van het vmbo. Zij hebben onder meer regiobeschrijvingen gemaakt. Een school die wil weten wat het onderwijsaanbod is van de scholen in haar omgeving, kan dit uit de regiobeschrijvingen halen.

De provincies hebben tot taak met de scholen mee te denken om oplossingen te vinden voor een goed toegankelijk en gespreid onderwijsaanbod in stad en regio. Ze kunnen het initiatief nemen voor regionaal overleg en ze kunnen als intermediair, klankbord of bemiddelaar optreden.

De provincies geven uiteindelijk een advies over de keuzes die scholen maken. Het is daarom in alle gevallen van belang om tijdig met de provincie te gaan praten.

1.1 Keuzes maken

Scholen voor voortgezet onderwijs zijn druk bezig het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo) in te voeren. Het bestaande aanbod in het voorbereidend beroepsonderwijs (vbo) wordt herzien. Deze brochure gaat in op de keuzes die scholen daarbij kunnen maken: welk aanbod is haalbaar, wat zijn (eventueel) alternatieve oplossingen en hoe kunnen die worden bereikt?

Het doel van de brochure is de scholen te ondersteunen bij de besluitvorming over de herziening van het onderwijsaanbod. De brochure is dan ook bestemd voor al degenen die bij de desbetreffende besluitvorming een rol spelen.

Met fictieve voorbeelden, praktijkvoorbeelden en antwoorden op veel gestelde vragen biedt deze brochure een handvat voor scholen bij de invulling van het vmbo. Daarbij ligt het accent op samenwerking tussen scholen om het vmbo te versterken.

1.2 Samenhang leerwegen, zorgstructuur en infrastructuur

Scholen moeten de mogelijkheden en wenselijkheden in kaart brengen van het vmbo. Op basis van deze verkenning kunnen de scholen hun beleid formuleren voor de trajecten *leerwegen*, *zorgstructuur* en *infrastructuur*. Tussen deze trajecten bestaat een belangrijke samenhang: ze zijn gericht op de versterking van het vmbo. Deze brochure zet nog eens op een rij hoe het vmbo gestalte kan krijgen. Daarbij gaat het om 'versterken door samenwerken'. Diverse (reken)voorbeelden verhelderen de regelgeving en maken de samenhang tussen de beleidsregels zichtbaar.

1.3 Herziening van het aanbod gericht op versterking infrastructurale basis

Bij de herziening van het bestaande vbo-aanbod moeten scholen antwoorden vinden op vragen als: wat gaan we de leerlingen in het nieuwe vmbo aanbieden en hoe doen we dat?

In het nieuwe vmbo gaan het vbo en mavo samen. Het vmbo kent een theoretische, een gemengde, een kaderberoepsgerichte en een basisberoepsgerichte leerweg. Meestal zullen scholen op basis van onderwijskundige uitgangspunten bepalen op welke wijze deze leerwegen worden aangeboden. Zo zijn er bijvoorbeeld scholen die ervoor kiezen de basisberoepsgerichte leerweg alleen in de afdelingsprogramma's aan te bieden en de kaderberoepsgerichte leerweg in de intrasectorale programma's. Het is belangrijk dat de school een gezonde, sterke basis heeft om haar onderwijskundige beleid in te voeren. Bedoeld wordt dat scholen voldoende vmbo-leerlingen hebben in de afdelingsprogramma's om een levensvatbaar en toegankelijk vmbo in stand te houden of tot stand te brengen. Een gezonde, sterke basis is een stimulans voor scholen om te investeren in mensen (personeel) en middelen (inventaris).

De organisaties voor bestuur en management (samengevat: de besturenorganisaties) hebben traditioneel taken als voorlichting, belangenbehartiging en advisering van de aangesloten schoolbesturen. Mede door de invoering van het vmbo verstrekken de gezamenlijke besturenorganisaties steeds vaker regioadviezen. Ze reiken bestuurlijk-juridische modellen en checklisten aan, maar leveren ook maatwerk vanuit de verschillende disciplines die de bureaus van deze organisaties in huis hebben. Evenals de provincies hebben de besturenorganisaties ook een adviesrol bij aanvragen op het terrein van de infrastructuur, die scholen bij het ministerie indienen.

Veel scholen bieden naast goed bezette afdelingsprogramma's ook programma's aan waar weinig leerlingen aan deelnemen. Van mager bezette programma's heeft niemand voordeel: de leerling én de school niet. Hoe kunnen scholen zulke programma's versterken? Daarvoor bestaan verschillende mogelijkheden:

- Scholen kunnen het beroepsgerichte gedeelte van een afdelingsprogramma laten verzorgen door een andere school (regeling 'Zwolse variant').
- Scholen kunnen afdelingsprogramma's met andere scholen samenvoegen (toepassing artikel 75 van de Wet op het voortgezet onderwijs).
- Scholen kunnen twee oude afdelingsprogramma's inleveren voor een nieuw afdelingsprogramma (regeling 'Nieuw voor oud').
- Scholen kunnen intrasectorale programma's invoeren en afdelingsprogramma's laten slapen (regeling voor het aanvragen van intrasectorale programma's).

Om deze regelingen goed te gebruiken, moeten scholen in een regio vaak met elkaar overleggen. Daaruit kunnen natuurlijk makkelijk vormen van samenwerking ontstaan.

Als extra stimulans om het vmbo te versterken kunnen scholen een premie ontvangen als zij intrasectorale programma's aanbieden. Daarnaast ontvangen ze een premie als zij een afdelingsprogramma opheffen. Aanvragen voor een premie kunnen voor het laatst per 1 november 2000 worden ingediend.

1.4 Herziening van het onderwijsaanbod en regionale samenwerking

Regionale samenwerking tussen scholen kan het vmbo versterken. Zo'n samenwerking is in veel gevallen een voor de hand liggende oplossing. De hierboven genoemde keuzemogelijkheden bieden scholen meer flexibiliteit in de wijze waarop ze het vmbo aanbieden. De fictieve voorbeelden en de praktijkvoorbeelden verderop in deze brochure laten zien dat juist samenwerking tussen scholen in een regio het vmbo zal versterken.

Scholen kunnen de hulp van provincies en besturenorganisaties inroepen om regionale, dan wel lokale samenwerking te bevorderen.

2 Voorbeelden versterking infrastructuur

2.1 Fictieve voorbeelden

Hieronder volgen enkele fictieve voorbeelden van scholen die keuzes moeten maken voor de invoering van het vmbo. Uitgangspunt is dat scholen een gezonde, sterke basis verwerven voor de onderwijskundige invoering van het vmbo. Met andere woorden: welke mogelijkheden hebben scholen om, zo mogelijk met andere scholen, het vmbo verantwoord in te voeren, nu en in de toekomst? De voorbeelden geven dus inzicht in de keuzemogelijkheden die de school heeft om haar positie te versterken. Vanuit dat perspectief moeten de getallen in de voorbeelden ook worden gezien. De voorbeelden willen vooral duidelijk maken dat een gezamenlijke keuze door scholen leidt tot een hogere bezetting (toename aantal leerlingen) van de onderwijsprogramma's.

Om die gezamenlijke keuzes te kunnen maken, moeten scholen antwoorden zien te vinden op de volgende vragen:

- welke afdelingsprogramma's zijn er in huis?
- wat is de bezetting van deze programma's?
- is er nu en op termijn een redelijk aantal leerlingen* en zijn er voldoende financiële middelen om de programma's te blijven verzorgen?
- welke vernieuwingsideeën voor de bestaande vbo-afdelingsprogramma's zijn mogelijk?
- is dat wat onderwijskundig wordt gewenst, ook haalbaar op grond van de getals-criteria voor intrasectorale programma's?
- hoe staat het vmbo van de andere scholen in de regio ervoor (welke afdelingsprogramma's bieden ze aan en welke bezetting hebben ze)?

Deze informatie is verwerkt in de beschrijving van de fictieve voorbeelden.

Voorbeeld I laat u zien hoe vanuit de positie van één school tot een versterking van het vmbo kan worden gekomen. Voorbeeld II geeft een beeld van twee scholen die versterken door samen te werken.

** Als redelijke grens wordt vaak de volgende vuistregel aangehouden: tenminste 40 leerlingen in leerjaar 3 en 4 samen voor een afdelingsprogramma. In de voorbeelden is deze vuistregel gehanteerd.*

Voorbeeld I

Betekenis van de gebruikte afkortingen in het voorbeeld:

lln.: leerlingen (de getallen in het voorbeeld zijn de aantallen leerlingen per AP of ISP in het leerjaar 3 en 4 samen)

AP: afdelingsprogramma

ISP: intrasectoraal programma

Een ISP bestaat uit programmaonderdelen van AP's die tot dit ISP horen. Zo horen voorbeeld de AP's metaaltechniek en elektrotechniek tot het ISP metalectro.

De twee AP's noemen we onderliggende AP's van het ISP metalectro. In de voorbeelden zijn de ISP's met de onderliggende AP's bij elkaar gezet.

* Dit is een aanname; zie verklaringen van het voorbeeld.

School A

Huidig aanbod

Aanbod na keuzes

AP/ISP		Opheffing kleine AP's	ISP's, alle AP's gaan slapen	ISP's, verplicht slapen AP's
AP bouwtechniek	50 (lln.)	73*	-	-
ISP bouw-breed	-	-	50	50
AP metaaltechniek	20	-	-	-
AP elektrotechniek	30	-	-	-
ISP metalectro	-	-	50	50
AP administratie	25	-	-	-
AP handel en verkoop	50	73*	-	25
ISP handel en administratie	-	-	75	50
Gemiddeld aantal lln. Per AP/ISP	35	73*	58	44
Totaal	175	146*	175	175

Toelichting voorbeeld en resultaat keuzes*Opheffing kleine AP's*

De school kiest ervoor de kleine AP's op te heffen. Verwacht wordt dat een deel van de leerlingen (60%) van de op te heffen AP's naar de in stand te houden AP's gaat (toename per AP van 50 naar 73 leerlingen). Het resultaat van de keuze is dat twee sterke AP's overblijven. Het aanbod wordt in dit voorbeeld wel erg beperkt. Door samenwerking met andere scholen kan zowel een versterking als een handhaving van het aanbod of wellicht zelfs een breder aanbod worden gerealiseerd.

ISP's, alle AP's gaan slapen

De school besluit om alleen ISP's te gaan aanbieden en laat alle onderliggende AP's slapen¹. Dit betekent dat alle leerlingen in de onderliggende AP's worden toebedeeld aan de daartoe horende ISP's. (Voorbeeld: AP metaaltechniek met 20 leerlingen + AP elektrotechniek met 30 leerlingen = 50 leerlingen voor het ISP metalectro). Het resultaat van de keuze is dat het vmbo niet over de volle breedte kan worden aangeboden. Per saldo is sprake van een redelijke versterking (toename gemiddeld aantal leerlingen van 35 naar 58). Maar als de school samenwerkt met andere scholen is nog meer mogelijk.

¹ Het laten slapen van een AP betekent dat in het 3e en 4e leerjaar van een AP geen leerlingen mogen zitten. Het slapen van een AP kan alleen bij het aanbieden van een intrasectoraal programma.

Voorbeeld II
ISP's, verplicht slapen AP's

De school maakt de keuze om volgens de ISP-regeling het aanbod te realiseren en de onderliggende AP's zoveel mogelijk open te houden. Dit betekent dat het met toepassing van de getalscriteria in deze regeling voor kan komen dat een AP verplicht een slapende AP wordt. De leerlingen van het slapende AP administratie en de helft van de leerlingen in het AP handel en verkoop, worden toegerekend aan het ISP handel en administratie. Het resultaat van de keuze is dat er nauwelijks een versterking wordt bereikt (toename gemiddeld aantal leerlingen van 35 naar 44). Een verdere versterking is haalbaar als de school samenwerkt met andere scholen.

Keuzemogelijkheden bij samenwerking met een andere school

Als een school met een andere school samenwerkt, zijn er meer keuzemogelijkheden dan wanneer een school alleen verder gaat. Met een gezamenlijke invoering van het vmbo zijn vele voordelen te behalen. De scholen kunnen door samenwerking hun onderwijskundige visie beter vorm geven, vaak met behoud van een zekere breedte in het aanbod.

In het onderstaande voorbeeld gaan we ervan uit dat er in de regio een andere school is met een overlap voor de AP's metaal- en elektrotechniek, administratie en handel en verkoop. Als de deze scholen onderling zouden samenwerken, zijn er onder meer de volgende keuzes.

Voorbeeld II a

Betekenis van de gebruikte afkortingen in het voorbeeld:
 lln.: leerlingen (de getallen in het voorbeeld zijn de aantallen leerlingen per AP of ISP in het leerjaar 3 en 4 samen)
 AP: afdelingsprogramma
 ISP: intrasectoraal programma

² Zie voor een definitie van de smalle Zwolse variant bijlage 1 onder punt 1.

³ Zie voor een definitie van de brede Zwolse variant bijlage 1 onder punt 1.

*Huidig aanbod**Aanbod na keuzes (school A + school B)*

AP/ISP	School A	School B	Samen-voeging		Zwolse variant (smal) ²		Zwolse variant (breed) ³	
			A	B	A	B	A	B
AP bouwtechniek	50(lln.)	-	50	-	50	-	50	z
AP metaaltechniek	30	20	50	-	50	z	50	z
AP elektrotechniek	20	30	-	50	z	50	z	50
AP administratie	25	50	-	75	z	75	z	75
AP handel en verkoop	50	25	75	-	75	z	75	z
Gemiddeld aantal lln. per AP	35	31	58	63	58	63	58	63
Totaal	175	125	175	125	175	125	175(z)	125(z)

Voorbeeld II b

De aanduiding “z” in het voorbeeld betekent dat deze leerlingen het beroepsgerichte gedeelte op een andere school volgen; het gemiddelde aantal leerlingen per AP of ISP heeft dus betrekking op het beroepsgerichte gedeelte. Deze aanduiding betekent ook dat deze leerlingen het algemeen vormende gedeelte op de eigen school krijgen aangeboden.

* In dit voorbeeld slapen de onderliggende afdeling administratie. Verondersteld is verder dat de leerlingen die voor dit AP kiezen nu instromen in het AP handel en verkoop en/of het ISP handel en administratie.

In het onderstaande voorbeeld (II b) worden de voordelen van de Zwolse variant gecombineerd met de invoering van ISP's:

	Zwolse variant (breed) ISP's, alle AP's gaan slapen		ISP, verplicht slapen AP's	
	A	B	A	B
AP bouwtechniek	-	-	-	-
ISP bouw breed	50	z	50	z
AP metaaltechniek	-	-	-	-
AP elektrotechniek	-	-	-	-
ISP metalectro	100	z	100	z
AP administratie*	-	-	-	-
AP handel en verkoop	-	-	z	50
ISP handel en administratie	z	150	z	100
Gemiddeld aantal lln. per ISP	75	150	75	75
Totaal	150	150	150	150

Toelichting voorbeeld en resultaat keuzes

Voorbeeld II a

Samenvoeging (alleen AP's)

Van de twee scholen worden de gelijksoortige AP's samengevoegd als ze kleiner zijn dan 40 leerlingen. De scholen spreken met elkaar af dat ze leerlingen die een op te heffen AP volgen, naar elkaar doorverwijzen. Naar verwachting blijft daardoor het aantal leerlingen van de scholen op hetzelfde niveau, maar het aantal uitvoeringslocaties wordt verminderd. Het resultaat van de keuze is dat een optimale versterking van de gemiddelde bezetting per AP wordt bereikt, terwijl het onderwijsaanbod van de twee scholen gezamenlijk blijft bestaan. Elke school behoudt een breder aanbod dan wanneer zij op haar eentje tot sluiting van AP's overgaat (zie voorbeeld I).

Zwolse variant (smal) en alleen AP's

Het beroepsgerichte gedeelte van de AP's waarvoor beide scholen een licentie hebben, wordt door één van de scholen uitgevoerd. Daardoor komen er minder uitvoeringslocaties. Het resultaat van de keuze is dat het bestaande aanbod van iedere school afzonderlijk blijft bestaan. Het gemiddelde aantal leerlingen per AP in het beroepsgerichte gedeelte is gelijk aan dat bij de optie “samenvoeging”. Voor het algemene gedeelte van het programma geldt de versterking niet.

Zwolse variant (breed) en alleen AP's

Eén van de scholen voert het beroepsgerichte gedeelte van elke AP uit. Daarnaast wordt besloten het onderwijsaanbod van school B uit te breiden met de afdeling bouwtechniek. Daarvoor wordt de licentie van school A gebruikt. Het resultaat van de keuze is dat het aantal uitvoeringslocaties afneemt.

Voorbeeld II b

ISP's, alle AP's gaan slapen in combinatie met de Zwolse variant (breed)

De scholen besluiten om alleen ISP's te gaan aanbieden en alle AP's te laten slapen. Bovendien besluiten zij het beroepsgerichte gedeelte van ieder ISP door één van de scholen te laten uitvoeren. Het resultaat van de keuze is dat het bestaande aanbod van iedere school wordt vervangen door ISP's. Als de scholen dat wensen, kunnen de slapende AP's op den duur weer worden geactiveerd. Door deze keuze wordt een behoorlijke versterking bereikt. In vergelijking met de Zwolse variant (breed) in voorbeeld II a neemt het gemiddelde toe van 58 en 63 naar 75 en 150 leerlingen. Bovendien wordt het aantal uitvoeringslocaties aanzienlijk verminderd.

ISP, verplicht slapen AP's in combinatie met Zwolse variant (breed)

De scholen besluiten de ISP-regeling te volgen en in combinatie met de brede variant in te voeren. Als er getalsmatig naast een ISP geen onderliggende afdelingen mogelijk zijn, vraagt één van de scholen het desbetreffende ISP aan. Het resultaat van de keuze is dat de scholen hun bestaande aanbod in de vorm van een AP of een ISP behouden. Er wordt wel een versterking bereikt, maar minder dan bij de voorgaande keuze (het gemiddelde neemt voor school B af van 150 naar 75 leerlingen). Het aantal uitvoeringslocaties wordt ook bij deze keuze aanzienlijk verminderd.

Combinatie van de opties

De genoemde voorbeelden schetsen in het algemeen een keuze voor één optie, of hooguit een combinatie van twee opties. Scholen kunnen ervoor kiezen verschillende opties toe te passen om hun vmbo te versterken. Een voorbeeld is dat scholen een deel van hun aanbod samenvoegen, terwijl voor een ander deel de Zwolse variant wordt gebruikt. Zulke combinaties zijn mogelijk als scholen samenwerken. Ten slotte is er nog de optie waarbij scholen door opheffing van twee AP's een nieuw AP kunnen aanvragen dat zij voorheen niet in huis hadden (regeling "nieuw voor oud"). Al met al kunnen scholen met het aangereikte assortiment aan opties gezamenlijk tot creatieve oplossingen komen.

2.2 Praktijkvoorbeelden

Direct betrokkenen van scholen geven hieronder aan hoe zij het vmbo in de praktijk willen versterken. Deze voorbeelden kunnen behulpzaam zijn bij het nemen van beslissingen voor een gezond vmbo.

De heer J. Reulen van de Stichting Onderwijs Midden-Brabant te Tilburg:

De Stichting VOM realiseert het ongedeelde vmbo

De Stichting Voortgezet Onderwijs Midden-Brabant (SVOM) omvatte 4 scholen/scholengemeenschappen voor mavo en (i)vmbo. Per 1 augustus 2000 zijn zij samengegaan in 3 scholengemeenschappen voor ongedeelde vmbo. Samen vormen zij één organisatie op het gebied van onderwijskundige inrichting, leerlingbegeleiding en zorgbeleid, personeelsbeleid en financieel beleid. Dit is het resultaat van een omvangrijk herschikkingproces. Deels is dit het gevolg van de nieuwe wet- en regelgeving van het vmbo, deels is het ook de wens van verschillende partijen om in Midden-Brabant duidelijk, herkenbaar en geprofileerd vmbo aan te bieden.

De herschikking per 1 augustus 2000, waarbij het aantal scholen/scholengemeenschappen werd teruggebracht van 4 naar 3 locaties, gaat niet alleen over locaties maar ook over afdelingen. Waar in het verleden een sector en een afdeling op meerdere locaties aanwezig waren, is er vanaf 1 augustus 2000 sprake van een duidelijke sectorale positionering. De sector Techniek op één locatie, de sector Zorg en Welzijn op één locatie en de sectoren Landbouw en Economie samen op één locatie. Kleine afdelingen binnen een sector op verschillende scholen zijn samengegaan tot één afdeling op één locatie (indikken). Iedere locatie is een instroompunt en in de bovenbouw kunnen leerlingen alle leerwegen volgen met leerwegondersteunend onderwijs.

Tegelijk met deze herschikking werken wij aan het realiseren van ononderbroken leerwegen voor leerlingen van 12 tot 23 jaar. Dit doen wij met het ROC Midden-Brabant, De Rooi Pannen te Tilburg en het Agrarisch Opleidingen Centrum West-Brabant te Breda. Op deze wijze kan SVOM borg staan voor een beroepskwalificatie met een goed toekomstperspectief voor zijn leerlingen.

Om locaties en afdelingen te herschikken en om ononderbroken leerwegen naar het secundair beroepsonderwijs mogelijk te maken, hebben we een aantal afspraken gemaakt:

- een uniforme lessentabel voor de basisvorming met op iedere locatie dezelfde methode;
- dezelfde strategie in aanpak en begeleiding van zorgleerlingen, en gezamenlijke afspraken voor intake en verdere informatie over leerlingen ten aanzien van hun begeleiding;
- het optimaliseren van instroom en doorstroom van leerlingen binnen de 3 locaties bovenbouw van de leerwegen op iedere locatie vanaf 2001.

Om de doorgaande leerwegen (12-23 jaar) te optimaliseren, zijn er bestuurlijke afspraken gemaakt met het secundair beroepsonderwijs. Zo wordt een bestuurlijke fusie voorzien tussen SVOM en ROC Midden-Brabant. Ook worden gesprekken gevoerd met een VSO-LOM-school om deel te nemen aan deze fusie, zodat er een geïntegreerd beleid ontstaat voor leerwegondersteunend onderwijs en overig zorgbeleid.

Vele groeperingen binnen en buiten de scholen waren intensief bij deze herschikking betrokken. Het gaat om ouders, docenten, management, medezeggenschapsraden, Decentraal Georganiseerd Overleg (personeelscentrales), gemeente (wethouder, politieke partijen), provincie, ministerie OCenW, besturenorganisaties en het regionaal bedrijfsleven (Brabants Zeeuwse Werkgeversvereniging).

Een unieke en intensieve operatie die de mogelijkheden en kansen voor leerlingen van het gehele beroepsonderwijs in Midden-Brabant zo groot mogelijk maakt.

Concrete resultaten herschikkingproces

	Vóór herschikking	Na herschikking
Aantal AP's	20	16
Gemiddelde bezetting per AP	71 lln.	89 lln.

De heer H.J. van Arenalts, projectleider Zwols Model:

Het Zwols Model

Vier scholen in Zwolle, het protestants-christelijk Agnieten College, de openbare scholengemeenschappen Van der Capellen en Thorbecke en het rooms-katholiek Thomas a Kempis College, hebben in januari 2000 een samenwerkingsconvenant getekend. Ze nemen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor een optimaal onderwijsaanbod in het Zwolse vmbo. Daarbij is het credo: 'samenwerking is te verkiezen boven concurrentie en is in ieders belang.'

In het Zwols Model, ook wel de 'brede Zwolse Variant' genoemd, volgen de leerlingen in klas 3 van het vmbo hun beroepsgericht programma aan de school die dat programma 'uitvoert'. Dat kan de eigen school zijn, maar ook een van de andere drie. Alle overige vakken volgen de leerlingen aan de school waar ze ingeschreven staan. In die vakken kunnen de scholen zich ook profileren.

Leerlingen zijn in dit model de belangrijkste winnaars. Zij en hun ouders kunnen nu écht voor een school kiezen op grond van het 'profiel' van die school - identiteit, cultuur, zorg, enzovoort - zonder daarbij beperkt te worden in afdelingskeuze. De leerlingen profiteren van een haast optimaal beroepsgericht aanbod. Doordat de afdelingen beter bezet zijn, zijn combinaties van verschillende niveaus en leerjaren grotendeels verleden tijd. Ook dat komt natuurlijk het onderwijs ten goede.

De vier scholen binnen het Zwols Model maken gebruik van de regeling voor 'het verzorgen van onderdelen vbo door een andere school voor vbo', zoals weergegeven in Uitleg 17/18 van 2000. Dat levert uiteraard ook belangrijke financiële voordelen op. De scholen bieden alle programma's aan in drie van de vier sectoren van het vmbo. Alleen de sector Landbouw blijft buiten beeld. Ieder programma wordt daarbij in principe op één school aangeboden.

De herschikking van de afdelingen staat niet los van de invoering van de leerwegen. In het Zwols Model gaan beide dan ook samen. Het onderwijs in het vmbo moet breed, modern en vaardigheidsgericht zijn, 'zorg op maat' bieden en vooral mikken op een zo groot mogelijke doorstroming naar het mbo. Daarom hebben de Zwolse scholen bij iedere leerweg gekozen voor het programma dat daar het beste bij past.

In de basisberoepsgerichte leerweg bieden zij alle afdelingsprogramma's aan. De leerlingen stromen voor een belangrijk deel door naar het beroepsbegeleidend onderwijs en hebben belang bij meer beroepsvaardigheden. We onderzoeken de mogelijkheden nog om hen in het vierde leerjaar allemaal een stage te laten volgen. In de kaderberoepsgerichte leerweg

worden alle intrasectorale programma's aangeboden, aangevuld met Grafische Techniek, Voertuigentechniek en Transport en logistiek. In de gemengde leerweg worden uitsluitend intrasectorale programma's gevolgd. Oriënteren kun je immers het best 'breed' doen.

Het Zwols Model vergt uiteraard veel afstemming en organisatie. Grote stromen leerlingen gaan zich meerdere keren per week verplaatsen tussen de diverse locaties. Veel hangt af van huisvestingsplannen. Drie van de vier scholen hebben het geluk nu al op korte afstand van elkaar te zijn gevestigd. Verder wordt er geprofiteerd van de bestaande samenwerking tussen twee van de scholen. Belangrijke aandachtspunten zijn benoemd, valkuilen zijn bekend. Intussen zijn de docenten van de beroepsgerichte afdelingen van de vier scholen samen bezig hun onderwijsprogramma's op te zetten aan de hand van de nieuwe vmbo-exameneisen.

Het Zwols Model is zo een unieke, interzuiltaire samenwerking, waarbij het belang van de leerling voorop staat. Doel: een breed, doorzichtig en economisch gezond onderwijsaanbod in het vmbo.

Resultaat Zwolse variant (breed)

	Vóór herschikking	Na invoering leerwegen met Zwolse variant
Aantal AP's	25	15
Aantal ISP's	-	6
Gemiddelde bezetting per AP	42 lln.	-
per AP en ISP	-	50 lln.

De heer drs. F.H.A.N. Lambriks, voorzitter centrale directie van de onderwijsgemeenschap Venlo & Omstreken:

Onderwijsgemeenschap Venlo & Omstreken op weg naar een sterk fundament voor een gezond vmbo

Per 1 augustus 1996 vormen acht scholen voor voortgezet onderwijs in Venlo (vier vbo-scholen en vier avo-scholen) één onderwijsgemeenschap. De wens om tot een eenheid te groeien is sterk aanwezig. Die eenheid is noodzakelijk om voor ouders, leerlingen en personeel verantwoord in te spelen op onderwijskundige ontwikkelingen en een nieuw financieringsbeleid.

De onderwijsgemeenschap maakt het mogelijk om met een efficiënte inzet van mensen en middelen onderwijskundige meerwaarde te behalen:

- we hebben een zo breed mogelijk aanbod van onderwijs;
- we kunnen meer individuele zorg bieden voor de leerlingen die dat nodig hebben;
- we benutten de investeringen in technologie beter, door voorheen te kleine afdelingen te concentreren;
- we kunnen de doorstroom van leerlingen optimaliseren;
- we kunnen ervoor zorgen dat elke leerling de opleiding afrondt die het best bij hem of haar past;
- we versterken de vernieuwende kracht binnen de locaties.

Onderwijskundige uitgangspunten:

- er komt één onderwijsgemeenschap, opgebouwd uit campussen (herkenbare onderwijsunits), met een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor optimaal onderwijs in de regio Venlo;
- het vmbo wordt versterkt: het (i)vbo moet samen met het mavo aantrekkelijk en kwalitatief hoogwaardig onderwijs bieden, dat naadloos aansluit op Beroepsonderwijs en Volwassenen Educatie (BVE) in al zijn schakeringen;
- de campussen profileren zich qua karakter en identiteit, zodat ze duidelijk herkenbaar zijn;
- elke campus biedt een ononderbroken leerweg aan;
- in de basisvorming kunnen de leerlingen hun keuze uitstellen, maar wel zó dat ze daardoor niet in hun ontplooiing belemmerd worden;
- leerlingen hebben de vrijheid om een campus te kiezen;
- in iedere campus wordt onderwijs aangeboden in de basisvorming, de vier leerwegen en de vier profielen, van leerwegondersteunend onderwijs tot en met vwo
- alle bestaande vbo-afdelingen binnen de onderwijsgemeenschap blijven bestaan;
- het onderwijsaanbod wordt verbreed door nieuwe afdelingen in het leven te roepen;
- er wordt naar gestreefd om het beroepsonderwijs op iedere uitvoeringslocatie zowel in een afdelingsprogramma als in een intrasectoraal programma aan te bieden;
- per campus wordt bekeken hoe leerlingen binnen de theoretische leerweg opgevangen worden die kunnen doorstromen naar 4 havo;
- door lessentabellen en overgangsregelingen op elkaar af te stemmen kunnen de leerlingen op vaste momenten doorstromen naar een andere afdeling;
- iedere leerling heeft recht op persoonlijke aandacht en zorg en dient zich thuis te voelen in de leeromgeving - leerlingen en personeel mogen niet ten onder gaan in massaliteit;
- in de onderbouw mogen door te kleine afdelingen/groepen in de bovenbouw geen te grote groepen ontstaan en vice versa.

De onderwijskundige uitgangspunten zijn als bouwstenen gebruikt om onze onderwijsgemeenschap vorm te geven. Na een tweedaagse werkconferentie besloten wij drie campussen in te richten. Een campus is een school van ongeveer 2000 leerlingen met een onderwijsaanbod van vbo tot en met vwo, gehuisvest in één of meerdere gebouwen op loopafstand van elkaar. De drie campussen zijn zo verspreid dat zij het totale woongebied van Venlo bestrijken.

Met grote voortvarendheid is de reorganisatie van scholen tot campussen ter hand genomen. Onder een zelfstandig bestuur en een centrale directie leiden een campusdirecteur (integraal manager) en sectordirecteuren de campussen. Een huisvestingsplan ligt bij de gemeente.

Dat deze interne reorganisatie gelijktijdig verloopt met de invoering van nieuwe wet- en regelgeving binnen het voortgezet onderwijs, is een kans, maar vormt ook een gevaar. Het gevaar is dat het misschien wel te veel van het goede is. De kans is dat we makkelijker kunnen inspelen op de invoering en verdere uitbouw van de tweede fase en het vmbo. Een van de redenen om te komen tot een fusie in 1996 was het vbo in de regio te versterken.

De huidige situatie zal zeker geen eindsituatie zijn. Verdere concentratie van gelijksoortige afdelingen behoort tot de mogelijkheden, uitbreiding van het aanbod evenzeer. Door de organisatievorm is het mogelijk te werken zonder negatieve concurrentie, in onderling overleg en met oog voor wat goed is voor leerlingen en hun ouders.

Bij de fusie in 1996 hebben wij twee afdelingen moeten sluiten (Landbouw en een kleine afdeling Installatietechniek). Inmiddels is duidelijk geworden dat ook het bedrijfsleven geïnteresseerd is in een gezond vmbo. Bedrijven bieden dan ook de helpende hand bij deze herschikking/oncentratie (en wellicht bij de toekomstige uitbreiding) van de afdelingen.

Resultaat herschikking:

	Vóór herschikking	Na herschikking
Aantal AP's	21	14/13
Gemiddelde bezetting per AP	46	55

1,134,569.00 +
463,983.00 +
4,631.00 -
326,973.00 +
1,379,432.00 +
1,398,552.00 +
167,123.00 +
13,754.00 +
168,532.00 +
964,321.00 +
37,542.00 +

3 Veel gestelde vragen

Scholen hebben vragen gesteld over de keuzemogelijkheden die in deze brochure aan de orde komen. De veel voorkomende vragen en antwoorden staan hieronder op een rij. Over de regeling “nieuw voor oud” zijn nog geen vragen bekend. Scholen hebben daarvoor vrij recent voor de eerste keer aanvragen bij het ministerie van OCenW kunnen indienen.

Regeling aanvragen intrasectorale programma's

Vraag

Wat is het verschil tussen laten slapen en opheffen van een afdelingsprogramma (AP)?

Antwoord

Het laten slapen van een AP kan alleen als uw school een intrasectoraal programma (ISP) aanbiedt. Het laten slapen van een AP betekent dat in het 3e en 4e leerjaar van een AP geen leerlingen mogen zitten. Uw school kan op een bepaald moment besluiten weer leerlingen voor het AP in te schrijven. (Zie regeling ISP's in bijlage 1). U kunt een AP altijd opheffen, maar niet als u gelijktijdig een ISP opzet. Als u een AP sluit, vervalt uw licentie om het AP te mogen aanbieden. Daarmee eindigt ook uw recht op bekostiging van het AP en het inschrijven van leerlingen.

Vraag

Hoe lang moet een AP slapen?

Antwoord

Als uw school een AP laat slapen, dan mag u gedurende het eerste schooljaar van invoering van een ISP geen leerlingen in het derde leerjaar van de desbetreffende onderliggende AP's inschrijven. Voor de drie daaropvolgende schooljaren geldt dat er geen leerlingen in het derde en vierde leerjaar mogen worden ingeschreven.

Vraag

Als mijn school per 1 oktober 1998 in de AP's handel en verkoop en administratie samen 94 leerlingen telt, ben ik dan verplicht om één van de AP's te laten slapen bij het intrasectoraal programma (ISP) handel en verkoop?

Antwoord

Ja. De doelmatigheidscriteria (uitgedrukt in getalsnormen) om een ISP aan te bieden, worden getoetst aan het aantal leerlingen (leerjaar 3 en 4 samen) in de AP's dat in het schooljaar 1998-1999 is geteld (Integrale Leerlingen Telling per 1 oktober 1998). Voor een ISP met twee bijbehorende AP's geldt een getalsnorm van 100 leerlingen. Uw school heeft daarvoor te weinig leerlingen (94), zodat één van de AP's moet gaan slapen.

Vraag

Een scholengemeenschap met ten minste mavo en vbo mag op alle mavo- en vbo-locaties onderwijs geven in de gemengde leerweg. Mag op de mavo-vestiging binnen de gemengde leerweg ook een ISP worden aangeboden?

Antwoord

Ja. Wanneer een school toestemming krijgt voor het gevraagde ISP, betekent dit automatisch dat dit ISP binnen de gemengde leerweg op elke vestiging met vbo of mavo aangeboden mag worden.

Vraag

Volgens de wetgeving moet een school voor elk AP zowel de basisberoepsgerichte leerweg als de kaderberoepsgerichte leerweg aanbieden. Wat betekent dit bij de toekenning van ISP's aan scholen?

Antwoord

Als een school zowel binnen de basisberoepsgerichte leerweg als de kaderberoepsgerichte leerweg het ISP aan gaat bieden, wordt aan de wetgeving voldaan. Er hoeft dan geen AP meer te worden aangeboden. Wanneer een school een ISP binnen de kaderberoepsgerichte leerweg aan gaat bieden maar niet binnen de basisberoepsgerichte leerweg dan moet deze laatste leerweg in tenminste één van de tot dit ISP behorende AP's te worden aangeboden.

Vraag

Mag een scholengemeenschap voor mavo/havo of mavo/havo/vwo de gemengde leerweg aanbieden?

Antwoord

Nee.
De gemengde leerweg mag zonder meer worden aangeboden door een scholengemeenschap die mavo en voorbereidend beroepsonderwijs (vbo) in huis heeft. Onder voorwaarden mag de gemengde leerweg ook worden aangeboden door een zelfstandige school voor mavo of vbo (een school voor vbo verbonden aan een regionaal opleidings centrum (ROC) wordt ook als een zelfstandige school voor vbo beschouwd) en een vbo-groenvestiging van een agrarische opleidings centrum (AOC). De voorwaarden waaronder in deze situaties de gemengde leerweg mag worden verzorgd, staan in Uitleg Gele katern d.d. 7 oktober 1998, nummer 23.

Faciliteitenregeling

Vraag

Krijgt de school voor elke leerweg in een ISP een faciliteit?

Antwoord

Nee.
Een school krijgt voor een ISP een faciliteit, los van de vraag in welke leerweg of leerwegen het ISP wordt aangeboden. Om een faciliteit te krijgen moet uw school wel aan de daarvoor geldende criteria voldoen. Zo moet u onder andere tenminste 40 leerlingen hebben voor het ISP.

Vraag

Kan een school een premie krijgen om een AP op te heffen en gelijktijdig een ISP op te zetten dat behoort tot dit AP?

Antwoord

Nee.

Uw school kan een ISP aanbieden als u de licenties heeft voor de onderliggende AP's die tot dat ISP behoren. Bijvoorbeeld: het ISP metalectro heeft de onderliggende AP's metaaltechniek en elektrotechniek. Bij opheffing van het AP metaaltechniek verliest de school de licentie daarvoor en kan dan ook niet (meer) toestemming krijgen om het ISP metalectro aan te bieden. De keuze is of (een premie voor) het opheffen van een AP of (een premie) voor het invoeren van een ISP.

Regeling Zwolse variant

Vraag

Wat is het verschil tussen de smalle en brede Zwolse variant?

Antwoord

De Zwolse variant kan smal of breed worden georganiseerd. Smal wil zeggen dat de samenwerkende scholen het aantal uitvoeringslocaties terugbrengen voor één of meer vbo-programma's waarvoor zij elk een licentie hebben. De scholen kunnen leerlingen blijven inschrijven voor die programma's, ook al wordt het programma voor het beroepsgerichte gedeelte elders gevolgd.

Bij de brede variant moeten de samenwerkende scholen voor alle vbo-programma's waarvoor zij elk de licentie hebben, het aantal uitvoeringslocaties terugbrengen. Daarnaast heeft de samenwerking betrekking op één of meer vbo-programma's waarvoor niet alle betrokken scholen de licentie hebben. De scholen die de des betreffende licentie(s) niet hebben, mogen dan wel leerlingen inschrijven voor die programma's. Het beroepsgerichte gedeelte wordt uitgevoerd op de school die de licentie heeft.

4 Tot besluit

In deze brochure gaat het om een complexe materie die zo eenvoudig mogelijk uiteen is gezet. Daarbij is het belang van regionale samenwerking benadrukt. In de voorbeelden heeft u kunnen zien wat de mogelijkheden voor scholen zijn om het vmbo te versterken en welke instanties u daarbij kunnen helpen. De praktijksituaties tonen hoe de versterking van het vmbo gestalte kan krijgen in de praktijk.

Misschien is deze brochure voor u aanleiding om met omliggende scholen te gaan praten over de invoering van het vmbo en over de wijze waarop u versterking kunt bereiken. Zoals de titel van de brochure al aangeeft, is in veel gevallen versterking van het vmbo alleen haalbaar als er wordt samengewerkt.

De opties die scholen hebben om het vmbo te versterken, zijn gebonden aan allerlei voorwaarden. Om de brochure overzichtelijk te houden zijn niet alle voorwaarden en uitzonderingssituaties opgenomen. De voorwaarden staan in de regelingen. In bijlage 1 zijn de relevante regelingen kort samengevat en is aangegeven waar u de integrale tekst van deze regelingen kunt vinden. Aan de inhoud van deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.

Als scholen besluiten de opties te gebruiken, dan kunnen zij daarvoor een aanvraag indienen bij het ministerie van OCenW, afdeling Centrale Financiën Instellingen (Cfi). Een brochure met als titel “Planning onderwijsvoorzieningen voortgezet onderwijs” geeft informatie over de aanvraagprocedures. Als u deze brochure nog niet heeft, dan kunt u haar schriftelijk of telefonisch bestellen bij Sdu-Servicecentrum, Postbus 20014, 2500 EA Den Haag, telefoon 070-3789830, onder vermelding van het ISB-nummer 90 346 3723 9.

Bijlage 1

Overzicht van de in de voorliggende brochure genoemde regelingen met een korte toelichting per regeling

De onderstaande beleidsregels 1 tot en met 3 komen voort uit de wet waarbij de leerwegen in de hogere leerjaren van het mavo en vbo wordt ingevoerd. De desbetreffende beleidsregels zijn bedoeld om de vbo-infrastructuur te versterken. De onder 4 en 5 genoemde beleidsregels komen voort uit de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO, artikelen 64 tot en met 76 en 107 tot en met 112).

1 Beleidsregel “Criteria en procedure voor het verlenen van toestemming voor het verzorgen van onderdelen onderwijsprogramma vbo door een andere school voor vbo”

Deze beleidsregel is gepubliceerd in Uitleg Gele Katern nummer 17/18 van 28 juni 2000 (VO/BOB/2000/22789).

Het betreft de mogelijkheid om onderdelen van het onderwijsprogramma van het vbo te laten verzorgen door een andere vbo-school dan die waar de betreffende leerlingen zijn ingeschreven. Deze vorm van versterking staat ook bekend onder de naam “Zwolse variant”. Met de Zwolse variant vindt feitelijk een concentratie van het vbo-aanbod plaats. Deze concentratie is gericht op de beroepsgerichte vakken.

De beleidsregel bevat alle informatie uit de wet, het betrokken Inrichtingsbesluit, een nadere uitwerking van deze criteria en een beschrijving van de procedure voor het verkrijgen van toestemming voor de toepassing van de Zwolse variant. Een belangrijk criterium bij toetsing van aanvragen voor toestemming is dat er een op schrift gestelde samenwerkingsovereenkomst tussen de betrokken scholen moet zijn afgesloten.

De Zwolse variant kan ook worden benut door een vbo-school die behoort tot een scholengemeenschap ROC-VO. Deze school kan de Zwolse variant aangaan met andere vbo-scholen. De Zwolse variant is niet mogelijk tussen een vbo-school en een ROC sec.

De Zwolse variant kan smal of breed worden georganiseerd. Smal wil zeggen dat de samenwerkende scholen het aantal uitvoeringslocaties terugbrengen voor één of meer vbo-programma's waarvoor zij elk een licentie hebben. De scholen kunnen leerlingen blijven inschrijven voor die programma's, ook al wordt het programma voor het beroepsgerichte gedeelte elders gevolgd.

Bij de brede variant moeten de samenwerkende scholen voor alle vbo-programma's waarvoor zij elk de licentie hebben, het aantal uitvoeringslocaties terugbrengen. Daarnaast heeft de samenwerking betrekking op één of meer vbo-programma's waarvoor niet alle betrokken scholen de licentie hebben. De scholen die de desbetreffende licentie(s) niet hebben, mogen dan wel leerlingen inschrijven voor die programma's. Het beroepsgerichte gedeelte wordt uitgevoerd op de school die de licentie heeft.

Vanaf het schooljaar 2000-2001 kunnen bevoegde gezagsorganen van vbo-scholen jaarlijks vóór 1 november bij Cfi aanvragen indienen voor het verzorgen van onderdelen vbo door een andere school voor vbo.

2 Criteria en procedure voor het in de schooljaren 2000-2001 en 2001-2002 verkrijgen van toestemming voor het aanbieden van intrasectorale programma's

Deze beleidsregel is gepubliceerd in Uitleg Gele Katern nummer 17/18 van 28 juni 2000 (VO/BOB/2000/22786).

Deze beleidsregel betreft de invoering van intrasectorale programma's (ISP's). De invoering is naast de onderwijsinhoudelijke vernieuwing gericht op de vergroting van de doelmatigheid. Dit betekent dat het gemiddeld aantal leerlingen per afdeling/programma toeneemt. De beleidsregel werkt de invoering van ISP's verder uit en berust op de beleidsruimte voor de minister in artikel 261, tweede tot en met zesde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO.

Belangrijke criteria bij de toetsing van aanvragen voor toestemming:

- De invoering van een ISP moet doelmatig zijn, gelet op het aanbod op de andere scholen in de regio. De aanvrager moet daarover overleggen met de betrokken scholen.
- De onderliggende afdelingen van het aangevraagde ISP moeten op de school of op de vestiging van de school aanwezig zijn.
- Als het gaat om de ISP's handel en administratie en zorg-en-welzijn-breed, en de school mist de onderliggende afdelingen administratie respectievelijk uiterlijke verzorging, dan kan de school onder voorwaarden voor de genoemde ISP's toch toestemming krijgen. De ontbrekende afdeling wordt gecompenseerd door herschikking, door samenwerking met een school in de buurt die de ontbrekende afdeling wel heeft of door samenwerking met een ROC dat een verwante (secundaire) opleiding daadwerkelijk aanbiedt.
- Toestemming voor een ISP in de beroepsgerichte leerwegen is gekoppeld aan het aanbieden van onderliggende programma's. Of die programma's aangeboden mogen worden, is weer afhankelijk van het leerlingaantal van die programma's in leerjaar 3 en 4 op de vestiging waarvoor het ISP wordt aangevraagd. Zie onderstaand schema.

Aantal leerlingen	Toegestane programma's
0-69	ISP
70-99	ISP + 1 afdeling
100 of meer	ISP + alle onderliggende afdelingen

3 Verlenging van de regeling faciliteiten voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo) 1999-2000 met een jaar tot 2001

Deze regeling is gepubliceerd in Uitleg Gele Katern nummer 17/18 van 28 juni 2000 (VO/BOB/2000/23134).

Scholen kunnen tijdelijk faciliteiten krijgen als bijdrage in de extra kosten als ze vrijwillig vbo-afdelingen opheffen en/of intrasectorale programma's invoeren om te komen tot levenskrachtige vbo-afdelingen en sterke intrasectorale programma's. De voorwaarden waaronder de faciliteiten worden verstrekt, zijn in de regeling nader uitgewerkt.

4 Richtlijnen en criteria voor verplaatsing, omzetting, splitsing en nevenvestiging per 1 augustus 2001

Deze beleidsregel is gepubliceerd in Uitleg Gele Katern 17/18 van 28 juni 2000 (VO/BOB/2000/21155).

Op basis van artikel 75 van de WVO moet voor verandering van het onderwijsaanbod van één of meer bestaande onderwijsvoorzieningen vaak de goedkeuring van de minister worden gevraagd. Het gaat daarbij om verplaatsing van het onderwijsaanbod - al dan niet als gevolg van samenvoeging (fusie) - omzetting, splitsing en nevenvestiging.

Voor het beoordelen van dergelijke aanvragen zijn richtlijnen en criteria opgesteld: het zogenoemde toetsingskader ex artikel 75 WVO. Het toetsingskader voorziet in een afweging van de belangen van de aanvragers en de belangen van de omliggende scholen.

Er zijn algemeen geldende criteria voor het "evenwichtig geheel van onderwijsvoorzieningen" (de centrale doelstelling van de planning van onderwijsvoorzieningen), voldoende openbaar onderwijs en regionale versterking van het vmbo.

Daarnaast zijn er beoordelingscriteria voor een specifieke situatie. Voorbeelden van dergelijke criteria zijn: het aantal leerlingen voor de gewenste onderwijsvoorziening; een substantiële relatie tussen wervingsgebieden van de scholen die bij een samenvoeging zijn betrokken; toekomstperspectief van de overige scholen binnen de regio. Daarnaast geeft de beleidsregel informatie over de aanvraagprocedure en is summier de procedure aangegeven bij de behandeling van de aanvragen.

5 Regeling Plan van Scholen 2000-2002 en toetsingskader Plan van Scholen 2001-2003

De beleidsregel is gepubliceerd in Uitleg Gele Katern 24 van 13 oktober 1999 (FBT/BPL-99/13289N). Het Plan van Scholen 2001-2003 en het toetsingskader Plan van scholen 2002-2004 zal begin oktober 2000 in Uitleg Gele Katern worden gepubliceerd.

Jaarlijks moet de minister van OCenW voor 1 oktober een Plan van Scholen vaststellen, dat geldt vanaf het schooljaar dat daarop volgt. Het plan bevat alle goedgekeurde aanvragen.

Scholen moeten een aanvraag voor het Plan van Scholen indienen als ze onderwijs willen stichten, behorend bij een bepaalde school of afdeling. Stichten betekent dat er een geheel nieuwe school in het leven wordt geroepen of dat er een nieuwe school of afdeling aan een bestaande school wordt toegevoegd. Een optie in het Plan van Scholen is dat er (onder voorwaarden) een nieuwe afdeling kan worden gesticht als twee oude afdelingen (vrijwillig) worden opgeheven. Deze mogelijkheid is bekend onder de naam “nieuw voor oud-beleid”. De totstandkoming van het Plan van Scholen is wettelijk geregeld in artikel 64 en volgende van de WVO.

Een school of afdeling van een school wordt in het Plan van Scholen opgenomen als aan de stichtingsnormen wordt voldaan die in artikel 69 van de WVO zijn opgenomen (het vereiste leerlingaantal per gewenste onderwijsvoorziening). De berekening van het te verwachten aantal leerlingen is gebonden aan wettelijke regels. Deze regels zijn uitgewerkt in de regeling Plan van Scholen. Het geheel van de desbetreffende wettelijke rekenregels wordt het “toetsingskader plan van scholen” genoemd. De wijze van berekening van het te verwachten aantal leerlingen wordt de indirecte meting genoemd. Deze methode veronderstelt de aanwezigheid van een dekkend netwerk van basisscholen voor de gewenste richting.

Afwijking van de methode van indirecte meting is mogelijk in situaties waarbij er in het voedingsgebied volgens de aanvrager nog geen dekkend netwerk van basisscholen voor de gewenste richting is. In dat geval kan een onderzoek onder ouders gehouden worden: de methodiek van directe meting. Het toetsingskader plan van scholen bevat criteria waaraan een directe meting moet voldoen.

Bijlage 2

Korte beschrijving van de structuur van het vmbo

Vbo en mavo gaan tegenwoordig samen door het leven. De nieuwe schoolsoort heet vmbo. Het vmbo kent een theoretische, een gemengde, een kaderberoepsgerichte en een basisberoepsgerichte leerweg. Een leerweg is de route die een leerling volgt van de basisvorming naar het onderwijs dat daarop aansluit (in de regel het secundair beroepsonderwijs).

Leerlingen kiezen niet alleen voor een leerweg maar ook voor een van de vier sectoren: *Zorg en Welzijn*, *Techniek*, *Economie* en *Landbouw*. Binnen de sectoren zijn de beroepsgerichte leerwegen onderverdeeld in verschillende vbo-afdelingsprogramma's. Zo kent de sector Techniek afdelingsprogramma's als bouwtechniek, metaaltechniek en elektrotechniek. Verder kunnen binnen de sectoren ook intrasectorale programma's worden aangeboden. Aan de ene kant zijn dit samenvoegingen van verschillende afdelingsprogramma's binnen een sector. Een voorbeeld daarvan is het intrasectorale programma metalectro (samenvoeging van metaaltechniek en elektrotechniek). Aan de andere kant kan een intrasectoraal programma ook een verbreding inhouden van een bestaand afdelingsprogramma. Bijvoorbeeld de afdeling bouwtechniek plus een aantal aanvullingen die het programma verbreden. Dit heet dan het intrasectoraal programma bouw-breed.

Bijlage 3

Adressen van provincies en besturenorganisaties

Adressen provincies

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen
Dienst infrastructuur
t.a.v. de heer A. Eggink
Postbus 855
9700 AW Groningen
Telefoon 050-3164935
E-mail: a.eggink@prvgron.nl

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland
Afdeling Welzijn, Sector Cultuur en Onderwijs
t.a.v. de heer T. Willemsen
Postbus 20120
8900 HM Leeuwarden
Telefoon 058-2925602
E-mail: wille602@fryslan.nl

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe
Sector Onderwijs en Educatie
t.a.v. de heer G. Bosschers
Postbus 122
9400 AC Assen
Telefoon 0592-365749
E-mail: g.bosschers@drenthe.nl

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel
Eenheid Zorg en Cultuur
t.a.v. mevrouw M.E.Barink
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038-4251237
E-mail: me.Barink@prv-overijssel.nl

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Flevoland
Bureau Onderwijs
t.a.v. mevrouw K. Ijssel
Postbus 55
8200 AB Lelystad
Telefoon 0320-265524
E-mail: ijssel@flevoland.nl

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland
Dienst WEB, CE/onderwijs
t.a.v. de heer R.A.M. Theunissen
Postbus 9090
6800 GX Arnhem
Telefoon 026-3599292
E-mail: r.theunissen@prv.gelderland.nl

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht
WEB/WZ/CEW
t.a.v. mevrouw M.P.M. Hopmans
Postbus 80300
3508 TH Utrecht
Telefoon 030-2582441
E-mail: Rina.Hopmans@provincie-utrecht.nl

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Dienst WEB, afdeling Zorg, Welzijn en Cultuur
t.a.v. de heer S. de Jong
Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon 023-5143407
E-mail: zwc@noord-holland.nl

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland
Dienst SZC, bureau JEE
t.a.v. de heer T.W.A. Lemmens of de heer M.C. de Bruijne
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
Telefoon 070-4417353 (dhr. de Bruijne)
E-mail: bruijne@pzh.nl
Telefoon 070-4417350 (dhr. Lemmens)
E-mail: lemmens@pzh.nl

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland
Afdeling Economie
t.a.v. mevrouw M.W.J. Vermaat-De Potter
Postbus 153
4330 AD Middelburg
Telefoon 0118-631422
E-mail: mwj.vermaat@zeeland.nl

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant
Dienst REW, afdeling WEC
t.a.v. de heer G. van der Wende
Postbus 90151
5200 MC Den Bosch
Telefoon 073-6812210
E-mail: Gvdwende@brabant.nl

College van Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg
Bureau Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs
t.a.v. mevrouw M. Schols, of de heer H. de Jong
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
Telefoon 043-3897133 (M. Schols)
E-mail: m.schols@prv.limburg.nl
Telefoon 043-3897478 (H. de Jong)
E-mail: h.de.jong@prv.limburg.nl

Adressen Organisaties voor Bestuur en Management

BPCO
t.a.v. de heer drs. H.J. Luth
Postbus 907
2270 AX Voorburg
Telefoon 070-3481253
E-mail: bb@besturenraad.nl

VOS/ABB
t.a.v. de heer mr. drs. N.L.P. te Bos
Postbus 162
3440 AD Woerden
Telefoon 0348-405200
E-mail: NteBos@vosabb.nl

VBS
t.a.v. de heer drs. B.A. Mom
Bezuidenhoutseweg 251/253
2594 AM Den Haag
Telefoon 070-3315252
E-mail: bmom@vbs.nl

KBVO
t.a.v. mevrouw drs. A.G.F. Fijen
Postbus 82158
2508 ED Den Haag
Telefoon 070-3568668
E-mail: A.Fijen@VBKONET.NL

Publicatie van het Ministerie van
Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Productie
Directie Voorlichting,
Leo Wijnhoven

Vormgeving
Crasborn Grafisch Ontwerpers bno,
Valkenburg a.d. Geul

Druk
Drukkerij Tonnaer bv, Kelpen

Uitgave
augustus 2000

OCenW 30.137/8000

Prijs f 25,-/€ 11,35
Exemplaren van deze publicatie zijn
schriftelijk of telefonisch te bestellen bij
Sdu-Servicecentrum, onder vermelding
van het ISB-nummer.

Sdu-servicecentrum
Postbus 20014
2500 EA Den Haag
Telefoon 070 378 98 30
Telefax 070 378 97 83

ISBN 90 346 38 57 X

Deze publicatie is ook verkrijgbaar op
internet onder:
www.minocw.nl/onderwijs/vmbo/sterk/

Nederland gaat digitaal.